

HARBIY-VATANPARVARLIK TARBIYASIDA ZAMONAVIY QAHRAMON OBRAZLARIDAN FOYDALANISH.

Alijonov Bahtiyor Xoshimovich

Farg‘ona davlat universiteti

Harbiy ta‘lim fakulteti katta o‘qituvchisi

Baxodirov Murodil Anvarjon o‘g‘li

Farg‘ona davlat universiteti

Harbiy ta‘lim fakulteti 2-bosqich talabasi

Boboyev Afzaliddin To‘lqinjon o‘g‘li

Farg‘ona davlat universiteti

Harbiy ta‘lim fakulteti 2-bosqich talabasi

Sheraliyev Fayzullo Muhammadjonovich

Farg‘ona davlat universiteti

Harbiy ta‘lim fakulteti 2-bosqich talabasi

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi jarayonida zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil etiladi. Unda zamonaviy qahramon tushunchasining mazmuni, uning yoshlar ongida vatanparvarlik, fuqarolik mas‘uliyati va Vatanga sadoqat tuyg‘ularini shakllantirishdagi tarbiyaviy salohiyati ochib beriladi. Shuningdek, harbiy xizmatchilar, tinchlik va xavfsizlikni ta‘minlash yo‘lida fidokorona faoliyat olib borayotgan zamondoshlar obrazlarining tarbiyaviy ahamiyati asoslab beriladi. Maqolada ta‘lim-tarbiya jarayonida zamonaviy qahramon obrazlaridan samarali foydalanish bo‘yicha ilmiy xulosalar va amaliy tavsiyalar keltiriladi.

Kalit soʻzlar: harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi, zamonaviy qahramon, qahramon obrazi, vatanparvarlik, yoshlar tarbiyasi, fuqarolik masʼuliyati, milliy gʻurur, maʼnaviy-axloqiy tarbiya, ijtimoiy ideal.

KIRISH

Zamonaviy ijtimoiy-siyosiy jarayonlar sharoitida yosh avlodni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash masalasi davlat siyosatining ustuvor yoʻnalishlaridan biri hisoblanadi. Milliy xavfsizlikni taʼminlash, fuqarolik masʼuliyatini shakllantirish hamda jamiyatning ijtimoiy barqarorligini mustahkamlashda harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining pedagogik ahamiyati tobora ortib bormoqda. Ushbu jarayonda zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish yoshlar ongida Vatanga sadoqat, fidoyilik va masʼuliyat hissini qaror toptirishning samarali tarbiyaviy vositasi sifatida namoyon boʻlmoqda.

Ilmiy-pedagogik adabiyotlarda qahramon obrazi shaxsda ijtimoiy ideal, axloqiy namuna va kasbiy motivatsiyani shakllantiruvchi omil sifatida talqin etiladi. Zamonaviy qahramon obrazlari esa bugungi kun talablariga mos ravishda real hayotda faoliyat olib borayotgan, harbiy xizmat, favqulodda vaziyatlar, jamoat xavfsizligi va davlat manfaatlarini himoya qilish yoʻlida fidokorona mehnat qilayotgan shaxslar timsolida ifodalanadi. Ularning hayotiy tajribasi va kasbiy faoliyati yoshlar ongida vatanparvarlik gʻoyalarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi jarayonida zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish shaxsning ijtimoiylashuvi, maʼnaviy-axloqiy kamoloti va fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish bilan uzviy bogʻliqdir. Ayniqsa, yoshlarning psixologik xususiyatlari va ijtimoiy ehtiyojlarini hisobga olgan holda real qahramonlar faoliyatini ilmiy-pedagogik tahlil asosida taʼlim-tarbiya jarayoniga integratsiya qilish tarbiyaviy samaradorlikni oshiradi. Shu nuqtayi nazardan, zamonaviy qahramon obrazlarining harbiy-vatanparvarlik tarbiyasidagi oʻrni va ahamiyatini ilmiy asosda oʻrganish, ularni pedagogik jarayonda qoʻllashning metodik mexanizmlarini ishlab chiqish dolzarb ilmiy muammo sifatida namoyon

bo'lmoqda. Mazkur maqolada ushbu masalalar tizimli tahlil qilinib, ilmiy xulosalar chiqarish maqsad qilib olingan.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi shaxsda Vatanga sadoqat, fuqarolik mas'uliyati hamda davlat manfaatlarini himoya qilishga tayyorlikni shakllantirishga yo'naltirilgan murakkab ijtimoiy-pedagogik jarayon hisoblanadi. Ushbu jarayonda tarbiyaviy ta'sir vositalarining samaradorligi ko'p jihatdan yoshlarning psixologik xususiyatlari, ijtimoiy muhit va zamonaviy axborot makoni bilan uyg'unlashuviga bog'liq. Aynan shu nuqtayi nazardan, zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining muhim pedagogik mexanizmlaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Zamonaviy qahramon obrazi deganda, bugungi kun ijtimoiy ehtiyojlari va milliy manfaatlariga mos ravishda jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo'shayotgan, harbiy xizmat, huquq-tartibot, favqulodda vaziyatlar va jamoat xavfsizligini ta'minlash sohalarida fidokorona faoliyat olib borayotgan shaxslar tushuniladi. Ushbu obrazlar yoshlar ongida real hayotiy namunalar asosida ijtimoiy idealni shakllantirish imkonini beradi. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, real qahramonlar faoliyatiga asoslangan tarbiyaviy ta'sir abstrakt tushunchalarga nisbatan yoshlar tomonidan tezroq qabul qilinadi va mustahkamroq psixologik iz qoldiradi.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasida zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanishning pedagogik ahamiyati, avvalo, ularning motivatsion va identifikatsion funksiyalarida namoyon bo'ladi. Yoshlar o'zlari uchun ijobiy namuna bo'la oladigan shaxslar faoliyatini kuzatish orqali ularning kasbiy yo'nalishi, axloqiy qarashlari va fuqarolik pozitsiyasini shakllantiradi. Bu jarayonda qahramon obrazlari shaxsning ichki motivlarini faollashtirib, Vatanga xizmat qilish g'oyasini ongli ehtiyoj darajasiga ko'taradi.

Ta'lim-tarbiya jarayonida zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish turli pedagogik shakl va metodlar orqali amalga oshiriladi. Jumladan, ochiq muloqotlar, uchrashuvlar, hujjatli materiallar tahlili, hayotiy misollar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar yoshlarning tanqidiy va ijtimoiy tafakkurini rivojlantiradi.

Ushbu metodlar qahramonlikni faqat jismoniy jasorat bilan emas, balki mas'uliyat, intizom, vijdon va fidoyilik kabi axloqiy kategoriyalar bilan bog'liq holda tushuntirish imkonini beradi. Shuningdek, zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish yoshlar ongida tarixiy davomiylik va zamonaviylik uyg'unligini ta'minlaydi. Ajdodlar qahramonligi bilan bugungi zamondosh qahramonlar faoliyatini qiyosiy tahlil qilish orqali yoshlar Vatan himoyasi g'oyasining uzluksiz va doimiy ahamiyatga ega ekanligini anglay boshlaydi. Bu esa harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining ma'naviy-axloqiy asoslarini yanada mustahkamlaydi.

Umuman olganda, zamonaviy qahramon obrazlaridan samarali foydalanish harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining mazmunini boyitib, uni yoshlar uchun tushunarli, hayotiy va ta'sirchan shaklda tashkil etish imkonini beradi. Ushbu yondashuv shaxsning ijtimoiy faolligi, fuqarolik mas'uliyati va Vatanga sadoqat tuyg'ularini rivojlantirishda muhim pedagogik omil sifatida namoyon bo'ladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasida zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish yoshlar ongida Vatanga sadoqat, fuqarolik mas'uliyati va ijtimoiy faollikni shakllantirishning samarali pedagogik vositalaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy qahramonlar timsolida ifodalangan real hayotiy namunalar yoshlarning ijtimoiy idealga bo'lgan munosabatini kuchaytirib, ularni Vatan himoyasi va jamiyat xavfsizligini ta'minlashga ongli ravishda yo'naltiradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy qahramon obrazlarining tarbiyaviy salohiyati ularning yoshlar psixologiyasiga mosligi, hayotiyligi va ijtimoiy ahamiyati bilan belgilanadi. Ushbu obrazlarni ta'lim-tarbiya jarayoniga ilmiy asoslangan holda integratsiya qilish yoshlarning ma'naviy-axloqiy kamoloti, kasbiy yo'nalishi va fuqarolik pozitsiyasini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini tashkil etishda zamonaviy qahramon obrazlaridan foydalanish tarixiy an'analar va zamonaviy ijtimoiy ehtiyojlar o'rtasida uzviy bog'liqlikni ta'minlaydi. Bu esa yosh avlodda vatanparvarlik g'oyalarining uzluksizligi va barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasining “Ta’lim to’g’risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2020.
3. O'zbekiston Respublikasining “Vatan himoyasi to’g’risida”gi Qonuni. – Toshkent, 2001.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga oid farmon va qarorlari. – Toshkent.
5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston – taraqqiyot va yuksalish yo'lida. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
6. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
7. Alimuhamedov A. Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining nazariy asoslari. – Toshkent: Fan, 2019.
8. Xudoyberdiyev Z. Yoshlar tarbiyasida vatanparvarlik va qahramonlik g'oyalari. – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
9. Jo'rayev T. Qahramon obrazi va ijtimoiy ideal muammolari. – Toshkent: Akademnashr, 2020.
10. Abdullayev O. Pedagogikada tarbiya metodologiyasi. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.